

McEwan IAN

Sâmbătă

Traducere din limba engleză
și note de Dan Croitoru

Traducere revăzută

POLIROM
2015

Perowne nu-l crede. Deși știe că e o mișcare inteligentă, singurul mod în care poți să întreprinzi hemoragia de puncte și, deși a făcut, la rândul lui, același lucru cu mai puțin de zece minute înainte, încă se simte înșelat. Ar fi putut să câștige și următorul set cu serviciul lui năprasnic. Acum e rândul lui Strauss să-și pună capul sub jetul de apă și să-și regândească jocul.

Henry rezistă tentației de a se așeza. Se duce, în schimb, să se uite la celelalte partide – întotdeauna speră să învețe ceva de la jucătorii experimentați. Dar locul e tot pustiu. Membrii clubului fie demonstrează împotriva războiului, fie n-au reușit să-și crotască drum prin centrul Londrei. Când se întoarce pe teren, își ridică tricoul și-și examinează pieptul. În stânga sternului se lățește o vânătăie neagră. Îl doare când își întinde brațul. Vederea pielii pătate îl ajută să se concentreze asupra sentimentelor incomode în privința lui Baxter. Oare a acționat el, Henry Perowne, contrar eticii profesionale, uzând de cunoștințele sale medicale pentru a submina un om care suferă de o maladie neurodegenerativă? Da. Dar amenințarea unei bătăi poate constitui o scuză? Da, nu, nu în totalitate. Dar hematoma asta de culoare vinetei și cu diametrul unei prune – care îi oferă doar o idee despre ceea ce i s-ar fi putut întâmpla – spune da, e absolvit de păcate. Numai un bou ar fi stat să o ia pe coajă când avea o porțiță de scăpare. Deci, ce-l deranjează? Oricât ar părea de ciudat, în ciuda violenței, aproape că l-a plăcut de Baxter. „Plăcut” e prea mult spus. L-a intrigat, l-a intrigat situația lui disperată și refuzul său de a se preda. Și a intuit o inteligență reală și groaza că trăiește o viață greșită. Iar el, Henry, a fost obligat, forțat să abuzeze

de puterea pe care o avea – dar e vina lui că a ajuns în postura respectivă. Atitudinea lui a fost greșită de la bun început, nu destul de defensivă; manierele sale s-ar fi putut să pară infatuare ori disprețuitoare. Poate chiar provocatoare. S-ar fi putut arăta mai prietenos, ar fi putut să accepte o țigară; ar fi trebuit să se relaxeze, chiar dacă de pe o poziție de forță; în schimb, a fost indignat și belicos. Pe de altă parte, ei erau trei, voiau să-i ia banii, erau dornici de violență, plănuseră totul înainte să se dea jos din mașină. Oglinda ruptă devenise pretextul pentru un jaf.

Ajunge în fața terenului, neliniștea nu l-a părăsit și exact în momentul acela apare și Strauss. Umerii lui lați sunt uzi de la repriza petrecută la chiuvetă; buna dispoziție i-a revenit.

— OK, zice, în timp ce Perowne se îndreaptă spre pătratul de serviciu. Gata cu amabilitățile.

Din cauză că a fost singur cu gândurile lui, Perowne simte că și-a cam ieșit din mână; chiar înainte să servească, își aduce aminte de strategia sa. Dar cel de-al patrulea set nu seamănă deloc cu cele de dinainte. Câștigă primele două puncte, apoi Strauss își intră-n ritm și preia conducerea cu trei la doi. Schimburile de mingi sunt lungi, dizarmonice, cu o cascadă de greșeli nefortate de ambele părți. E șapte la șapte și Perowne servește. Câștigă fără probleme ultimele două puncte. Două meciuri la două.

Fac o scurtă pauză înainte să-și adune forțele pentru partida decisivă. Perowne nu e obosit – meciurile câștigate s-au dovedit mai puțin solicitante fizic decât cele pierdute. Dar simte că i-a pierit dorința aceea crâncenă de a-l învinge pe Jay; ar declara bucuros remiză. Toată dimineața a fost angajat într-o luptă sau în alta.

Dar nu-i chip să dea înapoi. Strauss trăiește din plin momentul, șarjează, zice, în timp ce-și ocupă poziția la primire „Luptăm până la moarte” și „No pasarán!”.

Stăpânindu-și un oftat, Perowne servește și, cum e-n criză de idei, recurge la vechiul său lob. De fapt, în momentul în care atinge mingea, știe că lovitura e aproape perfectă, înaltă, și că va cădea fix în colț. Numai că Strauss a intrat într-o stare unică de exaltare și face un lucru extraordinar. Cu un sprint scurt spre peretele din spate, sare treizeci, poate chiar șaiszeci de centimetri și, cu racheta întinsă la maximum, cu spatele său lat, musculos, arcuit grațios, cu dinții dezveliți, cu capul dat pe spate și cu brațul stâng întins ca să-și păstreze echilibrul, ajunge mingea chiar când aceasta se află în punctul cel mai înalt al traiectoriei sale și, cu un smash de rever, trimite mingea la doi centimetri de tin – o lovitură superbă, inspirată, imposibil de ajuns. Perowne, care abia dacă s-a mișcat din loc, confirmă pe loc printr-o exclamație. O lovitură fabuloasă. Și brusc, cu adversarul care și-a recâștigat serviciul, dorința de victorie i-a revenit încă o dată.

Cei doi își reiau jocul. Fiecare punct e o dramă, o succesiune de răsturnări de situații; toată gravitatea și furia lungului schimb de mingi din setul trei revin la suprafață. Surzi la protestele inimilor lor, se aruncă dintr-un colț al terenului în altul. Nimeni nu face greșeli neforțate, se luptă pentru fiecare punct, și-l smulge unul altuia. Cel care servește șuieră scorul, dar în rest nimeni nu scoate un cuvânt. Pe măsură ce scorul urcă, nici unul nu se detașează la mai mult de un punct. Nu există nici o miză – numele lor nu se află pe lista celor mai buni jucători ai clubului. Nu există altceva

decât imboldul nestăvilit de a învinge, o dorință la fel de biologică precum setea. O dorință pură, pentru că nimeni nu se uită, nimănui nu-i pasă, nici măcar prietenilor lor, soțiilor lor, copiilor lor. Nici măcar nu mai e ceva plăcut. S-ar putea să pară astfel privind retrospectiv, și asta numai pentru cel care va câștiga. Dacă s-ar opri cineva și s-ar uita la ei prin peretele de sticlă, s-ar gândi, mai mult ca sigur, că odată a fost ceva de capul acestor jucători în vârstă, și chiar și azi mai au ceva foc în vine. Și s-ar mai întreba dacă nu cumva e vorba de vechi ranchiune, din moment ce e atâta disperare în jocul lor.

Deși li se pare că a trecut o jumătate de oră, în realitate nu s-au scurs decât douăsprezece minute. La șapte egal, Perowne servește din pătratul din stânga și câștigă punctul. Traversează terenul ca să servească pentru meci. E concentrat, încrederea în sine a atins cote maxime, așa că servește puternic cu reverul, în unghi strâns, aproape de perete. Strauss o taie cu backhand-ul, aproape ca la tenis, așa că mingea cade lângă peretele din față. O lovitură bună, dar Perowne e la post și aleargă să-și plaseze lovitura decisivă. Prinde mingea în urcare și smash-ul său cu returul o trimite în colțul din stânga. Meciul s-a terminat, victoria e a lui. În clipa în care lovește, se dă înapoi și se ciocnește de Strauss. Izbitura e cruntă, cei doi se clatină și, pentru câteva secunde, nimeni nu poate să vorbească.

Apoi Strauss spune încet, râsuflând din greu:

— Punctul e-al meu, Henry.

Iar Perowne:

— Jay, s-a terminat. E trei la doi.

Fac iarăși o pauză ca să evalueze acest diferend catastrofal.

— Ce căutai la peretele din față? întrebă Perowne.

Jay se îndepărtează de el și se duce înspre pătratul unde, dacă ar repeta punctul, urmează să primească serviciul. Vrea să forțeze lucrurile în favoarea lui.

— Mă așteptam la o lovitură cazută, în dreapta.

Henry încearcă să zâmbească. Are gura uscată și buzele îi alunecă cu greu peste dinți.

— Deci te-am păcălit. Nu erai în poziție. N-ai fi putut s-o ajungi.

Anestezistul scutură din cap cu calmul acela firesc în care pacienții lui își află alinarea. Dar pieptul îi urcă și-i coboară.

— A ricoșat din peretele din spate. Avea destul elan. Henry, îmi stăteai fix în drum.

Rostirea prenumelor e înmuiată în otravă. Henry nu suportă. Spune, ca și cum i-ar aminti lui Strauss ceva de mult uitat.

— Dar, Jay. N-ai fi putut să ajungi la mingea ala.

Strauss îl susține privirea și șoptește:

— Henry, aș fi putut.

Reclamația sună atât de nedrept, încât Perowne nu reușește decât să repete:

— Nu erai deloc în poziție.

— Asta nu-i împotriva regulilor, replică Strauss. Apoi adaugă: Haide, Henry. Te-am crezut pe cuvânt.

Deci își cere înapoi datoria. Tonul rațional al lui Perowne e din ce mai greu de susținut. Rostește încet:

— N-a existat nici un dubiu.

— Bineînțeles că a existat.

— Uite ce e, Jay. Acesta nu e un forum pentru egalitatea de șansă. Judecăm fiecare situație în parte.

— Sunt de acord. Nu-i cazul să-mi ții predici.

Pulsul lui Perowne crește brusc la auzul reproșului – un acces de furie este ca o palpitație, o durere ascuțită provocată de aritmie. Are o groază de treabă. Trebuie să se ducă la pescărie, apoi acasă, să facă un duș, să lase iar, să se întoarcă, să pregătească masa, să deschidă sticlele cu vin, să-și primească fiica, socrul, să-i împace. Dar, mai presus decât toate acestea, vrea ceea ce e deja al său; a revenit de la doi la zero și consideră că și-a dovedit sieși un lucru esențial din însăși natura sa, un lucru care îi era familiar și de care uitase în ultima vreme. Acum adversarul său vrea să i-l fure. Își sprijină racheta în colț, lângă celelalte obiecte ale sale ca să arate că jocul s-a încheiat. Drept răspuns, Strauss stă hotărât în pătratul de serviciu. Niciodată nu li s-a mai întâmplat așa ceva. Să fie, de fapt, vorba de altceva? Jay îl privește cu un surâs plin de înțelegere întipărit pe buzele strânse – o expresie prin care arată că-și susține mai departe revendicarea. Henry parcă se și vede – și pulsul îi crește iarăși numai când se gândește – traversând sala și ștergându-i expresia aia de autosatisfacție cu un dos de palmă. Sau ar putea să dea din umeri și să plece. Numai că victoria sa n-are nici un sens fără consimțământul adversarului. Dar cum să rezolve disputa fără un arbitru, fără nici o putere comună?

A trecut o jumătate de minut și nici unul n-a scos o vorbă. Perowne își dă mâinile în lături și spune, pe un ton la fel de artificial ca surâsul lui Strauss:

— Nu știu ce să zic, Jay. Tot ce știu este că am câștigat punctul.

În schimb, Strauss știe exact ce să facă: mărește miza.